

Labklājības ministrija
Sociālās integrācijas valsts aģentūra

Dubultu prospekts 71, Jūrmala, LV-2015, tālr. 67769890, fakss 67769495, e-pasts siva@siva.gov.lv

Jūrmalā

Sociālās integrācijas valsts aģentūras Konsultatīvās padomes sēdes protokols

2016.gada 28.decembrī

Nr.1-23/4

Sanāksmes sākums: plkst. 10:00

Sanāksmi vada: Ilona Jurševska – Sociālās integrācijas valsts aģentūras (turpmāk – Aģentūra) direktore

Sanāksmē piedalās Konsultatīvās padomes locekļi:

Aldis Dūdiņš – Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu departamenta direktora vietnieks

Sigita Rozentāle – Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu departamenta vecākā eksperte

Gunta Anča – Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas „SUSTENTO” valdes priekšsēdētāja

Ivars Balodis – Invalīdu un viņu draugu apvienības „Apeirons” (turpmāk – Apeirons) valdes priekšsēdētājs

Edgars Vorslovs – Latvijas Nedzirdīgo savienības valdes priekšsēdētājs

Pēteris Leiškalns – Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvis

Vita Kotāne – individuālā komersante, personu ar invaliditāti pielāgotā sporta jomas pārstāve

Solveiga Kabaka – Aģentūras direktora vietiece attīstības un projektu uzraudzības jautājumos

Sanāksmē uzaicināti:

Līga Ābolīņa - Labklājības ministrijas valsts sekretāra vietiece

Jana Muižniece – Labklājības ministrijas valsts sekretāra vietiece

Ludmila Jefimova – Aģentūras Rehabilitācijas pakalpojumu nodaļas vadītāja
 Sanita Gailuma – Aģentūras Jūrmalas profesionālās vidusskolas (turpmāk – JPV) vadītāja
 Vivita Ponciusa – Aģentūras Koledžas vadītāja
 Andra Dietlava – Aģentūras Eiropas Savienības fonda projekta „Personu ar invaliditāti vai garīga rakstura traucējumiem integrācija nodarbinātībā un sabiedrībā” (turpmāk – Projekts) vadītāja

Sanāksmi protokolē: Elita Ārmāne – Aģentūras kvalitātes vadības sistēmu speciāliste

Darba kārtība:

1. Par Aģentūras 2016.gada sasniegtajiem rezultātiem rādītājiem un izaicinājumiem 2017.gadā – ziņo I.Jurševska
2. Par Aģentūras sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem – ziņo L.Jefimova
3. Eiropas Savienības fonda projekta „Personu ar invaliditāti vai garīga rakstura traucējumiem integrācija nodarbinātībā un sabiedrībā” (turpmāk – Projekts) ieviešanas progress – ziņo A.Dietlava
4. Par Jūrmalas profesionālās vidusskolas aktualitātēm – ziņo S.Gailuma
5. Par Koledžas aktualitātēm – ziņo V.Ponciusa
6. Par izglītības programmas „Surdotulks” īstenošanu – ziņo I.Jurševska

Nr. p.k.	Sanāksmes dalībnieks	Informācija	Lēmumi
1.	I.Jurševska	Konsultatīvās padomes 2016.gada noslēguma sēdes darba kārtībā – pārskats par Aģentūras 2016.gada sasniegtajiem rezultātiem rādītājiem un izaicinājumiem 2017.gadā.	
2.	L.Jefimova	<p>Aģentūrā 2016.gadā sociālās rehabilitācijas pakalpojumi sniegti 3497 klientiem, papildus piešķirti valsts budžeta līdzekļi 150 klientu sociālajai rehabilitācijai.</p> <p>Uzlabota materiāli tehniskā bāze – iegādātas fizikālās terapijas ierīces, radīta drošāka vide – iegādāti un ēdamzālē izvietoti ergonomiski krēsli, baseinā uzstādīta inovatīva dezinfekcijas iekārta, kas samazina ķīmisko līdzekļu patēriņu ūdens dezinfekcijai.</p> <p>I.Jurševska – materiāli tehniskās bāzes nodrošinājuma uzlabošanai finansējums ir rasts, racionāli plānojot budžetu. Nākamajā gadā budžetā ir paredzēts finansējums personāla darba samaksas palielināšanai.</p> <p>L.Jefimova - 2017.gadā plānots sniegt sociālās rehabilitācijas pakalpojumu 4260 klientiem. Ir pārskatīti un apstiprināti jaunie sociālās rehabilitācijas pakalpojumu grozi. Akcents vērsts uz aktīviem sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem, uz klientu līdzdarbošanās veicināšanu, sociālo prasmju apgūšanai un pilnveidošanai.</p>	

	<p><u>I.Jurševska</u> – ir svarīgi, ko saprot ar sociālo rehabilitāciju, kas ir šis specifiskais pakalpojums, ko piedāvā Aģentūra.</p> <p>Uz sociālo rehabilitāciju rindā gaida ~9000 personas, kuras ir tiesīgas saņemt pakalpojumu jau šodien, pavisam kopā rindā ir ~12000 personas. Personu skaits rindā turpina pieaugt (papildus 100 personu iesniegumi mēnesī), iespējams, tādēļ, ka cilvēki ir informēti par pakalpojumu, strādājam arī ar sociālajiem darbiniekiem, skaidrojam, kā sagatavot dokumentus, pareizi izvērtēt Bartela indeksu. Aģentūras darbinieki rūpīgi vērtē saņemto dokumentu saturu, diagnozes atbilstību pakalpojuma saņemšanas nosacījumiem. Iespējams, ir nepieciešams noteikt stingrākus kritērijus sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanai.</p> <p>Sadarbojamies ar Vaivaru rehabilitācijas centru, kur personas pēc insulta iziet medicīniskās rehabilitācijas kursu, kas strukturēts divpakāpju rehabilitācijas posmos, ja vērojama veselības stāvokļa uzlabošanās, steidzamības kārtā mēneša laikā persona saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumu Aģentūrā.</p> <p>Diemžēl pieaug steidzamības kārtā piešķiramo pakalpojumu pieprasījums, ir gadījumi, kad ir šaubas, vai pakalpojuma pieprasījums ir pamatots.</p> <p>Katru gadu pārskatām un, nepieciešamības gadījumā, precizējam pakalpojumu grozus. Samazinām medicīnisko pakalpojumu/manipulāciju skaitu, uzsvaru liekot uz klientu aktīvu līdzdalību sociālajā rehabilitācijā.</p> <p><u>L.Jefimova</u> – sociālo rehabilitācijas pakalpojumu grozā ictilps visu rehabilitācijas speciālistu konsultācijas, palielināts sociālo prasmju attīstīšanas nodarbību skaits, palielināts fizisko aktivitāšu apjoms – rīta rosme, baseins, nūjošana, sensorā taka, pastaigas ar atšķirīgu intensitāti, trenāžieru zāle, ergoterapeita konsultācijas, fizikālā terapija, hidroterapija, masāža. Klientiem organizējam informatīvi izglītojošas nodarbības par psihosociāliem, ergonomikas jautājumiem, par fiziskām aktivitātēm un līdzdalības nozīmi tajās.</p> <p><u>I.Jurševska</u> – jārūnā par jaunām metodēm personu funkcionālo spēju mērīšanā, jo Bartela indeksa noteikšana nav efektīva. Rehabilitācijas pakalpojumu nodaļas vecākais ārsts maģistra darba ietvaros Aģentūrā aprobē jaunu metodi WHODAS-2,0.</p> <p><u>L.Jefimova</u> - lai novērtētu rehabilitācijas efektivitāti, sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti (turpmāk – RSU), ir atrasts instruments – WHODAS-2,0 – Pasaules veselības organizācijas apstiprināts mērinstruments, kas ir tulkots latviešu valodā. Instrumentam ir teorētiskais pamatojums, iespēja lietot dažādām grupām, etioloģiski neitrāls, viegli lietojams ar teicamām psihometriskām īpašībām. Instruments ietver funkcionēšanas līmeņa novērtēšanu sešos dzīves domēnos, kas aktuāli sociālajā procesā, tiek mērīta izpratne un komunikācija, mobilitāte, pašaprūpe, saprašana, dzīves aktivitāte, līdzdalība. Ir iegūti pirmie dati, kurus analizējam. Nākamajā Konsultatīvās padomes sēdē varētu prezentēt iegūtos rezultātus.</p> <p><u>G.Anča</u> – NVO iebilst pret Bartela indeksa izmantošanu, lai noteiktu rehabilitācijas nepieciešamību.</p>	
--	--	--

		<p><u>A.Dūdiņš</u> – vai nepastāv autortiesības uz WHODAS-2,0? Ja kāds instruments tiek izmantots, tas ir jāakceptē ārējos normatīvajos aktos un jāapmāca speciālisti Latvijā.</p> <p><u>I.Jurševska</u> – ja tiks gūts pierādījums, ka šī metode ir efektīva, domāsim arī par nostiprināšanu ārējos normatīvajos aktos.</p> <p><u>L.Ābolīna</u> – ja Bartela indeksa noteikšanas metodika nav efektīva, vai jauno metodi varētu pielietot valstiskā līmenī?</p> <p><u>I.Jurševska</u> – ja jaunā metode būs efektīva, to varētu pielietot paralēli Bartela indeksa izmantošanai.</p>	
3.	A.Dietlava	<p>Prezentē Eiropas Savienības fonda projektā „Personu ar invaliditāti vai garīga rakstura traucējumiem integrācija nodarbinātībā un sabiedrībā” (turpmāk – Projekts) paveikto - par piecām tālākizglītības programmām – florists, dārzkopis, noliktavas darbinieks, lietvedis, galdnieka palīgs. (Pielikums).</p> <p><u>A.Dietlava</u> - ir nepieciešamas jaunas metodikas personu ar garīga rakstura traucējumiem (turpmāk – GRT) profesionālās piemērotības noteikšanai.</p> <p>Lietuvā Valakupijai rehabilitācijas centrā pielieto īpašas metodikas MELBA un IDA profesionālo prasmju noteikšanā. Šādas metodikas varētu ieviest arī Aģentūrā.</p> <p><u>I.Jurševska</u> – profesionālās piemērotības noteikšana jau šobrīd ir nostiprināta likumdošanā kā atsevišķa Aģentūras funkcija. Paplašināsies Aģentūras mērķa grupa un tās nebūs tikai personas ar invaliditāti, šo metodiku turpmāk varēs izmantot arī personām ar GRT. NVA projekta ietvaros ilgstošajiem bezdarbniekiem, citiem interesentiem, kuri vēlas apzināt savas spējas. Metodei ir perspektīvas. Autortiesības šīm metodēm maksā ~37000 EUR. Nākotnē Aģentūra varētu apmācīt speciālistus šo metodiku pielietošanā valstī.</p> <p><u>A.Dietlava</u> - nākotnē no minētajām piecām profesionālās izglītības programmām plānots atvasināt vienkāršas neformālās izglītības programmas personām ar GRT.</p> <p><u>I.Jurševska</u> – jauniegūto prasmju un iemaņu izvērtēšanai tiks izveidota ekspertu grupa, piesaistīti darba devēji. Projekts Aģentūrai ir liels izaicinājums.</p> <p>Ir bažas, cik sabiedrība un darba devēji ir atvērti personu ar GRT iesaistīšanai darba tirgū?</p> <p><u>J.Muižniece</u> - ko darīsiet, ja neatradīsiet sadarbības partnerus?</p> <p><u>I.Jurševska</u> – darba devējus meklējam, uzrunājam, jau šobrīd ir izveidojusies laba sadarbība ar vairākiem darba devējiem, viens no tiem - veikalu tīkls „RIMI”.</p> <p>Projektā iesaistīsim personas, kuras uzturas valsts sociālās aprūpes institūcijās. Ir uzrunāti valsts sociālās aprūpes centri, sociālie darbinieki, piedāvājot viņu aprūpējamajiem apgūt veļas mazgātāja izglītības programmu. Diemžēl ne visi spēj apgūt šo speciālo programmu.</p>	

		<p><u>S.Gailuma</u> - no 10 personām mācās vairs tikai divi, viens no viņiem neprot lasīt, bet strādā labi. Izaicinājums ir gala eksāmens, kur ir teorētiskā daļa. Ir konditora palīgs – otra tālākizglītības programma bez izglītības ierobežojumiem. Šo programmu atvērsim martā.</p> <p><u>L.Jurševska</u> – prasības speciālās izglītības programmām, kas paredzētas personām ar GRT, nosaka Izglītības un Zinātnes ministrija (turpmāk – IZM). Ja vēlamies strādāt ar personām ar vēl smagāku invaliditāti un izveidot elastīgākus apmācības nosacījumus, jāveido savu sistēmu prasmju izvērtēšanā, kas ir neatkarīga no IZM nosacījumiem programmu absolventiem.</p> <p><u>G.Anča</u> – piekrītu L.Jurševskas teiktajam. Jāveido atvērtāka sadarbība starp IZM un LM. Ja nerunājam par izglītību, bet par prasmju apmācību, nav jānāca mācību priekšmetus, ko persona nespēj apgūt.</p> <p><u>A.Dūdiņš</u> – jāveido sistēmu, ko jānostiprina likumdošanā.</p> <p><u>P.Leiškalns</u> – svarīgi ir nodalīt prasmju apmācību no vispārējās (teorētiskās) izglītības.</p>	
4.	S.Gailuma	<p>JPV mācās 120 izglītojamie 17 dažādās izglītības programmu grupās.</p> <p>JPV piedāvā vienu vidējās profesionālās izglītības programmu, divas arodizglītības programmas, pamatizglītības un tālākizglītības programmas. Nāk arvien vairāk personas ar smagākām saslimšanām, vājākām priekšzināšanām. Samazinās to izglītojamo skaits, kuri spēj apgūt vidējo profesionālās izglītības programmu JPV. Jādomā, vai nākotnē turpināt īstenot šo izglītības programmu. Pozitīvi, ka Projektā būs jaunas tālākizglītības programmas ar garāku apmācības laiku, kas piemērotas personām ar smagu invaliditāti.</p> <p>JPV ir speciālās programmas: palīgšuvējs (2 gadu apmācība), ko tuvākajā laikā plānots akreditēt, informācijas ievadīšanas operators (720 stundu apmācība).</p> <p><u>L.Jurševska</u> – uz JPV šobrīd nāk personas ar arvien smagākām veselības problēmām. JPV un Koledžas izglītojamo un studējošo vecums ir no 16 līdz 62 gadiem. Vidējais vecums ir 30 gadi.</p> <p><u>S.Gailuma</u> – tālākizglītības programmas ir pieprasītākas, jo apgūt profesiju var salīdzinoši īsākā laikā.</p> <p><u>L.Jurševska</u> – šā gada izaicinājums bija Raiskuma internātskolas absolvents – izglītojamais ar cerebrālo trieku, kuram nepieciešami papildus palīglīdzekļi, aprūpētāji. Pūsis ir gudrs un komunikabls. Viņš varētu kļūt par programmētāju, bet viņam nav vidējā līmeņa vispārējās izglītības, lai varētu turpināt izglītoties Koledžā, tāpēc aprīlī pūša apmācība beigsies. Tās programmas, kas ir bez izglītības ierobežojuma, ir paredzētas personām ar GRT. Šis pūsis nav tipisks speciālo programmu izglītojamais. Speciālajās skolās ir tikai deviņu klašu izglītība, trūkst vidējās izglītības posms. Vidējo izglītību var apgūt Rīgas atsevišķās vakara maiņu vidusskolās.</p> <p><u>P.Leiškalns</u> – darba tirgū programmēšanai ir mazākas prasības teorētiskajām zināšanām, bet būtiskas ir prasmes.</p>	

5.	V.Ponciusa	<p>Uz 1.oktobri Koledžā studēja 204 studējošie, decembrī - 184 (samazinājums skaidrojams ar studējošo veselības problēmām, akadēmiskajiem atvaļinājumiem, vēlmi pāriet uz JPV).</p> <p>Studiju procesa kvalitatīvai nodrošināšanai ir pieaicināti docenti no RTU, Latvijas Universitātes. Ir karjeras atbalsta nodarbības, kuru laikā karjers konsultanti sagatavo studējošos darba intervijām.</p> <p>Darbs pie tālmācības pilnveidošanas. No 2017.gada janvāra būs studiju virziena vadītāji, kuri nodrošinās studiju programmu aktualizēšanu, uzlabošanu.</p> <p>Plānots atvērt vakara grupas. Ir sadarbība ar Latvijas Koledžu asociāciju. Tuvojas studiju programmu akreditācijas termiņa beigas. Saskaņā ar „Akadēmiskā informācijas centra” centrādi, akreditācijas izmaksas ir būtiski paaugstinājušās - no ~4200 EUR uz 10000 EUR par viena studiju virziena akreditāciju. Latvijas Koledžu asociācija gatavo vēstuli kompetentajām iestādēm ar lūgumu izskaidrot, kāpēc šī summa ir palielinājusies, jo būtiskas izmaiņas akreditācijas procesā nav notikušas.</p> <p><u>I.Jurševska</u> – nav skaidrs, kāpēc ir pieaugusi vienas studiju programmas akreditācijas maksa. Latvijas Koledžu asociācija lūgs IZM skaidrot straujo izmaksu kāpumu. Mums noteikti būs jāsaņem īpašs statuss, lai varētu akreditēt Koledžas studiju programmas.</p> <p><u>V.Ponciusa</u> – paldies apvienībai “Apeirons” un Tiesībsargam par organizēto konferenci “Izglītības pieejamība”. Guvām idejas vides pieejamības pilnveidošanai.</p>	
6.	I.Jurševska	<p>No 2017./2018.studiju gada Koledžā netiks uzņemti interesenti izglītības programmā „Surdotulks”. Studenti, kuri studē šajā programmā, nav Aģentūras mērķa grupa.</p> <p>Latvijas Nedzirdīgo savienība par šo jau bija informēta 2015.gadā.</p> <p>Diplomus saņems studējošie, kuri līdz šim ir uzņemti šajā izglītības programmā (studiju ilgums 2 gadi).</p> <p>2019.gadā beigsies Koledžas izglītības programmas „Surdotulks” akreditācijas termiņš.</p> <p>Ir izstrādāts jaunais profesiju standarts surdotulkiem, kura pamatā prasība nav tulkošana, bet gan sociālais darbs. Līdz ar to, lai īstenotu izglītības programmu, ir nepieciešams izstrādāt un akreditēt jaunu izglītības programmu surdotulku apmācībai atbilstoši jaunajam profesiju standartam.</p> <p>Aģentūras nolikumā ir noteikts, ka Koledža nodrošina šīs programmas īstenošanu. Neviena cita augstskola Latvijā šo programmu nepiedāvā.</p> <p>Lūgums uzrunāt kolēģus citās augstskolās, kuri pārņemtu surdotulku apmācību. Uzrunāšu RSU. Augstskolām jāizstrādā jaunu izglītības programmu surdotulku apmācībai atbilstoši jaunajam profesiju standartam surdotulkiem.</p> <p>A.Dūdiņš – šis jautājums ir aktuāls jau sen. Valsts budžeta līdzekļi ir paredzēti profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai personām ar invaliditāti.</p> <p>E.Vorslovs – vai valsts garantēs surdotulku apmācību par valsts budžeta līdzekļiem?</p> <p>A.Dūdiņš – IZM par šo ir informēta 2015.gadā.</p>	Pieņemt zināšanai un aicināt LM informēt IZM par situāciju ar surdotulku turpmāko apmācību.

		<p>P.Leiškalns – vai surdotulkam ir jābūt sociālajam darbiniekam?</p> <p>Ja netiks rasts risinājums ar surdotulku apmācību, saskarsimies ar problēmu, ka netiks nodrošināti surdotulkā, jau nākamā gada rudenī. Nedrīkst pārtrūkt uzņemšana surdotulku izglītības programmā.</p> <p>I.Jurševska – LM un Latvijas Nedzirdīgo savienībai ir jāraksta vēstule IZM, jāskaidro, ka Aģentūra surdotulkus apmācīs vēl divus gadus, jājautā, kas apmācību veiks turpmāk.</p> <p>A.Dūdiņš – tā kā Invalīdu lietu nacionālajā padomē darbojas LNS prezidents E.Vorslova kungs, izglītības un zinātnes, kā arī labklājības ministri, tad E.Vorslova kungam nepieciešams ierosināt jautājuma izskatīšanu steidzamības kārtā minētajā padomē.</p>	
--	--	--	--

Pielikumā: Prezentācija "Eiropas Savienības fonda projekts „Personu ar invaliditāti vai garīga rakstura traucējumiem integrācija nodarbinātībā un sabiedrībā”

Sanāksmes noslēgums plkst. 12.15

Sanāksmes vadītāja

Protokolētāja

I.Jurševska

E.Ārmane